

Statens Planteavlsvforsøg

1519. MEDDELELSE

81. ÅRGANG 20. SEPTEMBER 1979

Udgivet af
Statens
Planteavlsvudvalg

Statens Forsøgsstation, Tylstrup, 9380 Vestbjerg

Faktorer med indflydelse på tab under lagring af kartofler

Foreløbige resultater

J. Bak Henriksen og S. P. Østergaard

I 2 forsøg ved Statens Forsøgsstation, Tylstrup, i årene 1977–78 og 1978–79 er det undersøgt, i hvor høj grad kartoflernes holdbarhed under lagring kan være afhængig af temperaturniveauet ved optagning og sortering samt af en behandling med thiabendazol (TBZ) og sårheling ved 12° C.

Forsøg 1

Ved det første forsøg blev forskellige jordtemperaturer ved optagningen opnået ved, efter en kølig nat omkring 1. oktober, at tage kartoflerne (Bintje) op på forskellige tidspunkter af dagen.

Umiddelbart efter optagningen, der udførtes med en Faun kartoffeloptager op i 30 kg's kasser, blev kartoflerne størrelsessorterede. Størrelsen 30–50 mm anvendtes til forsøgene.

Straks efter sorteringen og samme dag, som kartoflerne var taget op, blev halvdelen af knoldene behandlet med thiabendazol (60 ml Tecto L opløst i 2 liter vand/ton). De knolde, der blev sårhelede, blev hensat i 2 uger ved 12°C og en relativ fugtighed på 95 procent.

Efter optagning eller efter sårheling blev knoldene opbevaret ved 3,5–4°C og en relativ fugtighed på 95 procent. Midt i februar blev knoldene

sårede ved i tør tilstand at blive kørt rundt i en tromlevasker i 2 minutter. Formålet hermed var at opnå en såringsgrad, der kunne svare til den, der opnås ved en ret hård behandling af kartofler under transport og opsortering i vintermånedene.

De kartofler, der var blevet sårhelede ved 12° C ved indlagringen, blev sårhelede igen ved 12° C i 2 uger, inden de blev sat tilbage til de 3,5–4° C, hvor de stod indtil omkring den 20. april.

Hvert forsøgsled omfattede 60–100 kg knolde.

Tabel 1. Indflydelse af jordtemperatur ved optagning, thiabendazol-behandling og sårheling på vægtprocent knolde kasserede på grund af råd

Jordtemp. v. optagn.	Behandling før indlagring ved 3,5–4°C							
	- TBZ - sårheling		+ TBZ - sårheling		- TBZ + sårheling			
	15/2	20/4	15/2	20/4	15/2	20/4		
1977–78								
5,0° C	14	29	10	19	4	16	3	4
12,0° C	7	19	10	14	3	15	2	3
1978–79								
1,5° C	26	89	8	23	12	27	8	18
6,5° C	10	66	2	9	6	17	2	5
10,3° C	3	9	2	4	2	6	1	2

Resultater

Frasorteringsprocenten på grund af råd ved opgørelse før såring midt i februar og i alt fra oktober til den 20. april fremgår af tabel 1.

Håndtering i februar har øget fraserteringsprocenten meget stærkt for de knolde, der var taget op ved lav jordtemperatur og som ikke var sårhede eller behandlede med thiabendazol.

Forsøg 2

Ved forsøg 2 anvendtes kartofler af sorten Dianella, der fra optagning i oktober blev opbevaret i et almindeligt kartoffelhus. Sidst i januar anbragtes halvdelen af knoldene i et døgn ved 10–12° C i 1978 og i 1979 ved 15° C, inden de blev sorteret henholdsvis 5 og 3 gange over et 1,3 m langt sold på en almindelig kartoffelsorterer.

Den anden halvdel af partiet, der blev sorteret på samme måde, blev taget direkte fra kartoffelhuset, hvor temperaturen i 1978 var 2,5° og i 1979 3,3°.

Efter sorteringen blev kartoflerne (40 kg pr. forsøgsled) opbevaret ved 3,5° C og en relativ fugtighed på 95 procent til sidst i april.

Resultater

Ved dette forsøg har lagertabene været små, men opvarmningen før sorteringen har i høj grad mindsket procent knolde med stødpletter (tabel 2).

Tabel 2. Indflydelse af knoldtemperatur ved sortering på lagringstab og procent knolde med stødpletter (Dianella)

Knoldtemp. v. sortering	Vægt % knolde med råd	% knolde med stødpletter
	1978 (1/2–28/4)	
2,5°C	1,8	59
8,5°C	1,0	18
	1979 (22/1–10/4)	
3,3°C	2,7	43
14,9°C	2,1	9

Konklusion

De refererede undersøgelser viste, at såvel jordtemperaturen ved optagning af kartofler som knoldtemperaturen ved håndtering i lagerperioden øver en betydelig indflydelse på omfanget af mekaniske skader på knoldene og forrådnelse under lagringen.

Behandling med thiabendazol før indlagring og sårheling ved 12° C har i høj grad reduceret tabet under lagring.

Omfanget af stødpletter er blevet stærkt reduceret ved en opvarmning af knoldene før sortering.

De omtalte forsøg og undersøgelser fortsætter.